

UKRAJINSKÁ KRIZE – VČERA, DNES A ZÍTRA (SPECIÁL)

Ukrajinské krizi, historii nebo administrativnímu členění této země jsme se věnovali nejenom ve třetím čísle Čtrnáctideníku v roce 2014, ale také pravidelně v našich Týdnech v evropské politice. Navíc veřejnost zásobují aktuálními informacemi a odbornými analýzami všechna mainstreamová média. Proto se bude aktuální číslo Čtrnáctideníku věnovat této problematice z jiného úhlu pohledu.

V aktuálním vydání se tedy můžete těšit zejména na upřímné vyjádření k otázkám spojeným s ukrajinskou krizí a budoucností této země od Ukrajince, který byl donucen svoji zem a rodinu opustit. Osoba, která s námi uskutečnila rozhovor má vysokoškolské vzdělání nejenom ze své země, ale i ze zahraničí. Kvůli válce v jeho zemi žije nyní v Polsku. Jeho rodina, včetně čerstvě narozeného potomka, se brzy přestěhuje za ním.

ÚVOD

První střípky ukrajinské krize se datují ke konci roku 2013, kdy se 3. prosince 2013 mělo uskutečnit hlasování ukrajinského parlamentu o nedůvěře vládě Mykonla Azarova kvůli rozhodnutí vlády o pozastavení procesu integrace s Evropskou unií a následným protestům desetitisíců lidí v ulicích země, kteří žádali odvolání Viktora Janukovyče z funkce prezidenta.

Poté nabraly události v zemi rychlý spád - Viktor Janukovyč odmítl podepsat dohody o přidružení Ukrajiny k Evropské unii, následovaly další protestní akce na Majdanu, při kterých umírali i civilisté, anexe Krymu, volba nového prezidenta, dodávka humanitární pomoci v bílých kamionech obsahující zbraně pro separatisty, sankce proti Rusku, atd.

Podle dotazovaného z Ukrajiny chtěli a chtějí lidé změnu, se kterou během tzv. Majdanu začali, ale nikdo to nechce dokončit a udělat pro změnu v zemi něco navíc. Lidé podle něj začali myslet v pozitivním slova smyslu odlišně - že je zapotřebí něco změnit - ale neměli představu, jak to udělat. Podle něho bylo v tu dobu zapotřebí, aby přišel někdo zemi na pomoc, například SRN a říct, jak některé věci v zemi změnit. Na druhou stranu uvedl, že i kdyby se na Ukrajině stal

prezidentem Němec, nezvládl by to, protože by byl na to sám a vše je o lidech. Dále dodal: „*Například ve Švédsku lidé nic neničí, nevyhazují odpadky v přírodě, chovají se k sobě slušně. U nás je to samozřejmě naopak. Pokud bychom se stali členy EU, tak by se tím EU zničila.*“

Například vyzdvihl roli neziskových organizací, kterou vidí jako příznivou, nicméně uvedl, že například projekty jako vybírání financí přes sms zprávy na podporu armády během současného válečného konfliktu (podobně jako u nás tzv. dárcovské sms - DMS) nefungují. „*Je to z jednoduchého důvodu - když chceš nakoupit zbraně z těchto peněz, tak v rámci tendru se u nás nevybere ta nejlepší firma, ale samozřejmě ta nejhorší (korupce).*“ Při otázce, jak si myslí, že by se mohla tato situace vyřešit, odpověděl: „*Je důležité nastavit přísná pravidla, která budou lidé dodržovat, a mít silného prezidenta, kterého budou lidé následovat.*“

V současné době probíhá na východním území Ukrajiny válka, jejímž následkem samozřejmě umírá mnoho civilistů. Severoatlantická aliance mimo jiné obvinila Rusko z „výrazného“ vystupňování krize na Ukrajině na konci ledna, a to posíláním dalších ruských vojáků do země společně se stovkami kusů moderních zbraní.¹

UKRAJINA A JEJÍ BUDOUCNOST V RÁMCI MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ

Novináři a experti diskutují o možnosti začlenění Ukrajiny do struktur NATO a EU. Reálně, i podle odborníků, však nelze o těchto krocích více méně ani uvažovat a cesta k těmto cílům je ještě velmi dlouhá. Navíc, pokud se podíváme na statistiky, integrační procesy jednotlivých zemí do EU, jsou delší a delší.

S těmito fakty náš zdroj při rozhovoru souhlasil a navíc dodal, že není možné, aby se Ukrajina stala alianční zemí NATO ze dvou hlavních důvodů: **(1) neschopnost vykonávat vládu jako takovou na celém území;** a **(2) neschopnost udržování bezpečnosti na celém teritoriu.**

¹ NATOAKTUAL.CZ. NATO: Rusko stupňuje krizi na Ukrajině. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/nato-rusko-stupnuje-krizi-na-ukrajine-dx9-na_media.aspx?c=A150127_150342_na_media_m02.

Členství Ukrajiny v EU je v tuto chvíli nepředstavitelné. Nejenom pro Ukrajinu, ale zejména pro EU, a to například z pohledu začlenění určitých legislativních standardů (př. v potravinářském průmyslu), tak i kvůli rozsáhlé korupci v zemi. To potvrdil i náš zdroj z Ukrajiny. Navíc se Ukrajina nachází v hluboké hospodářské krizi.

Dále zdroj upozornil na problém spojení politiky a businessu, respektive podnikatelské činnosti jejich prezidenta: „Náš prezident má společnost pro výrobu čokolády se sídlem a výrobnou v Rusku. Jeho výrobky jsou velmi kvalitní, ale **jak může prezident být zároveň zároveň podnikatelem s firmou sídlící v Rusku – v zemi, se kterou se nyní vede válka.** (...) Finance, respektive zisky, mu nezávidíme, ale on je prezident – nemělo by to takto fungovat. Lidé mu díky tomu nevěří a spojují jeho činnost s korupcí.“

NÁZOR NA NAŠI ZAHRA NIČNÍ POLITIKU VŮČI UKRAJINĚ

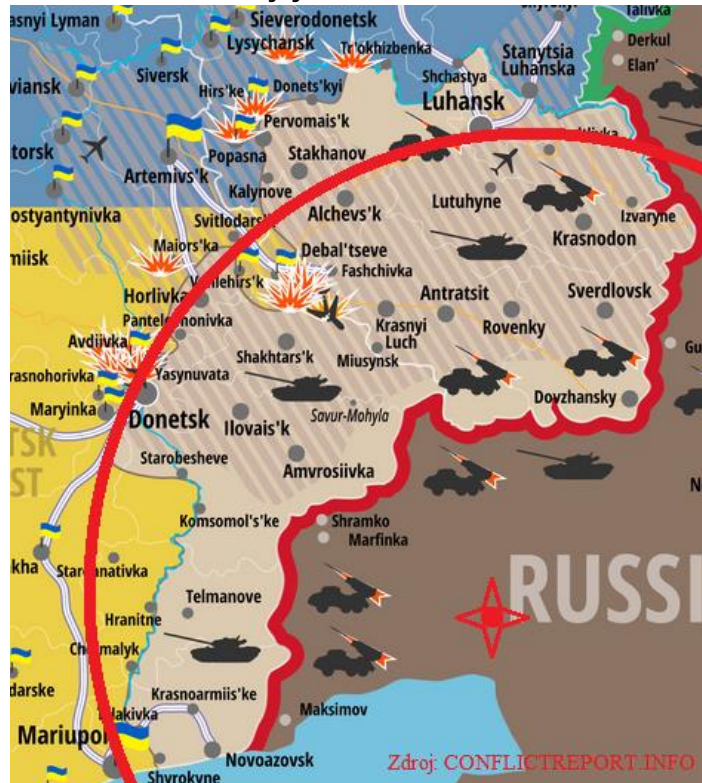
V otázce přístupu ČR k Ukrajině během války odpověděl: „My vnímáme a velmi si ceníme například Vaši materiální pomoc pro armádu. My však podle mého názoru potřebujeme pomoci jiným způsobem – potřebujeme lidi, například českou nemocnici, vojáky, apod. **Vše je totiž, jak jsem uvedl, o lidech.**“

JAK UKRAJINCI VNÍMAJÍ ARMÁDU A MOBILIZACI?

„Ukrajinská armáda je ve velmi špatné situaci. Je podfinancovaná a generálové posílají své lidi bojovat se separatisty, kteří jsou financováni z Ruska. Díky tomu mají separatisté kvalitní výstroj a výzbroj, a také jsou oproti nám lépe vycvičení. Máme špatné vybavení, špatný výcvik a díky tomu posíláme ty chudáky na smrt. Je nás sice hodně, ale **proti silným „vlkům“ prostě nevyhraješ.** Když řekneš, že nechceš bojovat, tak jdeš na 5 let do vězení. Tyhle pravidla fungovala v Sovětském svazu. Nezáleží na tom, kde jsi nebo co děláš. Prostě tě mohou kdykoliv povolát.“

CO DÁL?

Naše diskuse se samozřejmě nemohla vyhnout důležité otázce - co dál: „Co se týče budoucnosti naší země, tak si myslím, že bychom měli přestat válčit a přenechat východní část Ukrajiny Rusku. **Nechci, aby dál umírali lidé. Ta část lidí na východu stejně podporuje Rusko a nepodporují změny na Ukrajině.**“

Při otázce na možnost, že by Putin chtěl získat i další území, reagoval: „**Ty můžeš bojovat, když máš zdroje a možnosti, ale my nic nemáme.** Měli bychom se bránit, ale v tuto chvíli **posíláme lidi jenom na smrt, jako to dělal Stalin.** I přesto, že na východě území jsou zdroje, nemá cenu toto území bránit, jelikož už jsme stejně vše ztratili - vše co jsme vybudovali (př. průmysl), zrekonstruovali (silnice, atd.). Vše je zničeno, umírají děti, ženy – **půjdete na autobus a nevíte, jestli dojedete do vaší cílové stanice.** Dalším problémem je, že v těchto oblastech funguje dodávka elektřiny či vody

pouze pár hodin denně. Staří lidé, co pobírali důchod za svoji práci v dolech, nyní ani ten důchod nemají – vláda se o ně nestará.“

„Vše je tedy na tomto území zapotřebí zrekonstruovat a vybudovat znovu. My na to nemáme a Rusko v tuto chvíli také ne. Tohle území už opravdu nemá budoucnost. Přirovnal bych to k Sarajevu v Srbsku, a tak to bude minimálně další 5–10 let.“

Například náš strýc žil na východě v Doněcku, kde měl rodinu, vše budoval přes dvacet let a nyní o všechno přišel. Naštěstí nikdo nezemřel a přestěhovali se na západ. Ale mnoho dalších lidí takové štěstí nemělo. (...) **Pro lidi, kteří žijí na tomto území, je tedy lépe žít pod Ruskem a ne dále čekat na smrt – nic jiného jim však v tuto chvíli nezbyvá. Co bys dělal na jejich místě, když už nic nemáš? Je to katastrofa.**“

